

Οἱ λοιποὶ ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι διακρινόμενοι γαλαξίαι εἶναι ὅμοιοι πρὸς συγκεχυμένους κηλίδας καὶ φαίνονται δίκην μικρῶν λευκωπῶν νεφῶν. Αἱ κηλίδες αὗται, σωρεῖται οὖσαι ἡλίων, ἦσαν γνωσταὶ τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἐκαλοῦντο νεφελοειδεῖς. Ἄρατος ὁ ἀστρονόμος ποιητὴς καλεῖ αὐτὰς ὕδατος χύσεις.

Σήμερον διὰ τῶν ισχυροτάτων τηλεσκοπίων διαλύονται εἰς ἀστέρας αἱ πλεῖσται τῶν μεμακρυσμένων τούτων λάμπων. Τὰ ἀστερόεντα ταῦτα ἀθροίσματα τόσον ἀπέχουσι τῆς σφαίρας ἡμῶν, ὥστε τὸ ἐξ αὐτῶν ἐκπεμπόμενον φῶς, διανύον 77 χιλιάδας λευγῶν κατὰ δευτερόλεπτον, φθάνει εἰς αὐτὴν μετὰ μυριάδας αἰώνων.

Ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν ταύτῃ διήλθμεν προχάδην καὶ διὰ μιᾶς πλεῖστα τῶν οὐρανίων φαινομένων καὶ ἠγωνίσθημεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὸ νῦν γνωστὸν ἑναστρον σύμπαν, ἠρεύνησαν ἐπίσης καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὰ ἴδια αὐτῶν μέσα. Ἀπεδείξαμεν ὅτι αἱ κοσμογονικαὶ αὐτῶν εἰκασίαι ἐχρησίμευσαν, ὡς εἶπεν, ὡς βάσις τῶν ἀγίωνων καὶ ἀνακαλύψεων, ἅτινα ὀφείλονται τοῖς σοφοῖς πάντων τῶν αἰώνων.

Αἱ τολμηραὶ αὐτῶν ὑποθέσεις, αἱ πλεῖσται ἐπικυρωθεῖσαι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἱκανῶς ἡμῖν δηλοῦσιν ὅτι οἱ ἑλλήνες ἀστρονόμοι ἀείποτε ἡσμένισαν περιηγούμενοι διὰ τῆς φαντασίας τὰς φωτεινὰς τοῦ ἀπείρου σφαίρας καὶ ἀνακαλύπτοντες, μόνον τῇ δυνάμει τῆς ἑαυτῶν μεγαλonoίας, ἵτινας τῶν τὸν ἡλιακὸν ἡμῶν κόσμον διεπόντων.

Πρὸ πάντων δὲ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐν Ἀλεξάνδρείᾳ ἐδημιούργησαν οἱ Ἕλληνες τὴν ἐπιστημονικὴν ἀστρονομίαν. Ἐπωφελοῦμενοι τὰς παρατηρήσεις τῶν προγόνων αὐτῶν, ὑπέμειναν καὶ ἐπέμειναν τῶν πάντων ἐκ νέου ἀρχόμενοι καὶ παρατηροῦντες τὴν κλίσιν τῆς ἐκλειπτικῆς, τὰς θέσεις τῶν ἀστέρων, τὰς ἀποστάσεις καὶ περιστροφὰς τῶν πλανητῶν.

Οἱ Ἕλληνες, καίπερ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαβιούντες πόρρω τῆς πατρίδος αὐτῶν, οὐδέποτε ἀπώλεσαν οὔτε τὴν πρωτοτυπίαν οὔτε τὴν ἀξιοδέρκειαν πῆς διανοίας αὐτῶν. Καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἀείποτε ὑπῆρξαν οἱ αὐτοὶ γιγάντειοι κολοσσοί, οἱ φυσικῶς τε καὶ διανοητικῶς τὸν κόσμον διασείσαντες. Μέχρι δὲ τῆς σήμερον, μεθ' ὅλους τοὺς κοινωνικοὺς περισπασμοὺς καὶ μεθ' ὅλην τὴν βαρβαρότητα, ἅτινα οὐ μόνον ἀνέτρεψαν τὸν παλαιὸν πολιτισμὸν, ἀλλὰ καὶ μικρὰ τινα λείψανα τῶν ἀριστουργημάτων ἐκείνων ἐγκατέλιπον ἡμῖν, τῶν πλείστων καταστραφέντων ἐν φοβερωτάταις ἐπαναστάσεσι, καὶ μέχρι τῆς σήμε-

ρον, λέγομεν, τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, ἅτινα παρέδωκεν ἡμῖν τὸ μέγα καὶ ἀπαράμιλλον τῶν Ἑλλήνων ἔθνος, ἀρκοῦσι μόνον αὐτὰ νὰ ἐξεγείρουν ἐτι τὸν ἀπεριόριστον θαυμασμὸν τοῦ σύμπαντος κόσμου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐν Δοξάτῳ τῆς Μακεδονίας συνέστη κατ' ἀπρίλιον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἀρχαιολογικὴ ἐταιρία ἥς τὸ πρόγραμμα εἶναι ἡ συλλογὴ καὶ δημοσίευσις ἀρχαίων νομισμάτων. ἐπιγραφῶν ἑλληνικῶν τε καὶ ῥωμαϊκῶν, λέξεων καὶ φράσεων, δημοτικῶν ᾠσμάτων καὶ εἰ τινος ἄλλου, σχέσιν ὅπως οὐν ἔχοντος πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Τὸ γραφεῖον τῆς ἐταιρίας ταύτης ἐπιστέλλει ἡμῖν τὰ ἐπόμενα.

Παρὰ τὰς πλευρὰς λόφου τινὸς, καλουμένου Ἀγίος Ἀθανάσιος καὶ κειμένου παρὰ τὴν ὠραίαν κωμόπολιν Ροδολεῖθος (τῆς περιοχῆς Ζίχνης), ἀνεκαλυμμένοι εἰσὶν ἱκαναὶ ὑπόγειοι κρύπτει καμαροειδῶς ἐσκαμμένοι. Τὰ θολωτὰ ταῦτα οἰκήματα ἐντὸς βράχων λελαξευμένα οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν, ὡς ἐστὶν εἰκασαί, ἢ νεκρόπολις (κατακόμβαι), συνιστάμεναι ἐκ σειρῶν ἁλλεπαλλήλων θαλάμων, συγκοινωνούντων διὰ θυρίδων λατομητῶν. Εἰς ταῦτα εἰσερχόμενός τις διὰ θύρας ἐπίσης λελαξευμένης οὐδεμίαν ἀπαντᾷ ἱστορικὴν ἐπιγραφὴν, περιγράφουσαν τὸν ἰδιωτικὸν ἢ πολιτικὸν βίον τῶν κατοικημένων, ἱκανοποιεῖ δ' ὅπως οὐδέποτε τὴν περιέργειαν τοῦ παρατηρητοῦ ἢ ἐντεχνος ἐξεργασία αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν εὐρέθησαν ἐν αὐταῖς ἄγρῃα καὶ νομίσματα, ἐξ ὧν ἐξάγεται σαφῶς ὅτι τὰ νεκρικὰ ταῦτα οἰκήματα εἶναι ἑλληνικά· διότι κατὰ τὸν Smith ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ αὐτοῦ λεξικῷ (σελ. 647) ἑλληνικοὶ τινες τάφοι εἰσὶν ὑπόγειοι, ὡς τὰ τῶν Ῥωμαίων conditoria. Ἡ εἴσοδος αὐτῶν ἦν ἡσφαλισμένη καλῶς, ὡς λέγεται, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῆς ἦν ἐπισεσωρευμένον χῶμα, ἵν' ἀφανίζῃ πᾶν ἐξωτερικὸν ἔχνος καὶ προφυλάττῃ αὐτὰ ἀπὸ πάσης βεβηλώσεως ἢ διαρπαγῆς. Ἐκτείνονται δὲ ταῦτα ἐπὶ μίαν ὥραν περίπου· ἀλλ' οὕτω ἀνεκαλύφθησαν πάντα, ἐκτὸς τῶν ἀτελῶς περιγραφομένων δι' ἑλλειψιν τῶν ἀναγκαίων γνώσεων τε καὶ μέσων.

Δοξάτον, 31/12 αὐγούστου 1878.